

Löa skola Ekonomisk förening
loaskola@loaskola.se
716453-2025

2024-06-20
1 (21)
Dnr SI 2024:1225

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid Löa skola i
Lindesbergs kommun med huvudman Löa skola
Ekonomisk förening

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Löa skola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen samt av skollagens bestämmelser om huvudmannens styrning och stöd.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden samt huvudmannens styrning och stöd inom det femte området. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Löa skola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver systematiskt följa upp undervisningens genomförande samt hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver utveckla arbetet med att göra eleverna delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i låg utsträckning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att analysera eventuella skillnader i lärarnas bedömningar och betygssättning i syfte att skapa likvärdighet

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i flera delar skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver klargöra skillnader i roller och ansvar i förhållande till rektorn för att kunna agera som en självständig aktör. För att kunna styra och leda verksamheten behöver huvudmannen också fastlägga strukturer och riktlinjer för skolenhetens och huvudmannens arbete med att systematiskt och kontinuerligt följa upp och utveckla utbildningen.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **2025-02-28** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till

skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se eller per post till,

Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping Hänvisa till Skolinspektionens

diarienummer för granskningen (dnr SI 2024:1225) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Löa skola leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Uppföljning och analys

Rektorn följer systematiskt upp skolenhetens kunskapsresultat. Av intervju med rektorn framgår att det finns en årsplanering för uppföljningen av elevernas kunskapsresultat och andra resultat på skolenheten såsom trygghet och elevernas sociala situation. Två gånger per år hålls elevkonferenser med fokus på enhetens övergripande resultat och resultat på gruppnivå. Vid två andra tillfällen hålls samrådsmöten då fokus i högre grad är på enskilda elever och frågor som rör anpassningar. Av intervju med både lärare och rektor framkommer att underlag och analys i kvalitetsrapporten i hög grad skrivs av lärarna utifrån givna frågeställningar från rektorn. Där redogörs för betyg och bedömningar utifrån samtliga ämnen och klasser samt jämfört med nationella prov och bedömningsstöd. Lärarna analyserar, utifrån rektorns frågor, exempelvis varför en viss klass lyckats bättre med läsningen eller varför resultaten i en viss årskurs sjunkit jämfört med föregående år. Lärarna uppger att de utifrån lärarnas analys kring vilka elever som når målen, inte når målen eller når längre än målen, diskuterar vad som kan göras både för att stötta elever som behöver stöd att nå målen och elever som behöver ytterligare utmaningar.

Rektorn följer endast till viss del upp undervisningens genomförande och hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Av intervju med rektorn framgår att det i årsplaneringen finns fyra avstämningstillfällen med fokus på undervisningen men nuvarande rektor har ännu inte etablerat någon strukturerad bild av undervisningen på skolan. Hittills har fokus enligt rektorn varit att hantera akuta situationer. Av intervju

med lärarna framgår att tidigare rektor genomfört lektionsobservationer ungefär en gång per läsår och har även fått information från elevråd och andra konferenser där hen ställer frågor om hur undervisningen fungerar. I samband med uppföljning av elevernas kunskapsresultat kommer även faktorer som undervisningens kvalitet in. Enligt elevhälsans representanter är det dock främst fokus på enskilda elevers behov och kopplas inte i så hög grad till behov av att utveckla undervisningen. Rektorn följer även till viss del upp undervisningen och att värdegrundsuppdraget integreras i denna via enkätresultat. Enligt rektorn har hen inte någon tydlig bild av på vilket sätt värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen utöver det. Hen vet att frågor som rör värdegrundsuppdraget förekommit på bland annat studiedagar i ett tidigare skede, men att det inte sker på samma sätt idag och att det varierar mellan lärare i vilken utsträckning uppdraget omsätts i undervisningen. Nuvarande rektorn planerar att följa upp hur lärarna arbetar med värdegrundsuppdraget framöver.

Rektorn fördelar resurser och fattar beslut om insatser utifrån en begränsad uppföljning och analys av undervisningen och de samlade resultaten. Av intervju med lärarna framgår att skolenheten utifrån kunskapsresultaten bland annat har genomfört insatser i form av olika läsprojekt vilket har gett positiv effekt på elevernas kunskapsutveckling. I samband med resultatuppföljningen diskuterar rektorn och lärarna vilka resursbehov som föreligger i verksamheten och fördelar resurserna därefter. Akuta behov av insatser lyfts i elevhälsoteamet, eller på gemensamma möten som hålls varje vecka och där rektorn stämmer av läget i verksamheten. Det framgår av intervju med elevhälsans representanter och av lärarna att organisationen är flexibel och att rektorn utifrån behov tar beslut om förändringar kring exempelvis personalresurser, gruppstorlekar och lokaler för olika elevgrupper.

Jämställdhetsarbete

Rektorn leder inte ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolenheten. Av intervju med rektorn framgår att de skillnader mellan pojkars och flickors kunskapsresultat som identifierats har förklarats på individnivå och att det inte skett en systematisk analys av kunskapsresultaten utifrån kön. Personalgruppen har arbetat med värdegrundsfrågor och normkritik och det finns kompetens kring jämställdhet hos kuratorn. Enligt lärarna har det dock inte skett något gemensamt arbete kring jämställdhet på skolan. Av intervju med elever framgår att de upplever vissa skillnader i lärarnas bemötande av flickor och pojkar, bland annat gällande möjligheten att sitta i grupprum.

Ledning och organisation

Rektorn skapar vissa förutsättningar för lärarna att samverka men för närvarande pågår inga kompetensutvecklingsinsatser. Av intervju med rektorn framgår att det finns

vissa förutsättningar för lärarna att samverka i form av schemalagda mötestillfällen, men att samverkan inte sker i den grad som var avsett. Samtliga lärare möts en gång i veckan för att främst behandla organisatoriska frågor. Efter det gemensamma mötet delar de upp sig för att diskutera vissa frågor i mindre grupper, exempelvis lärarlagsvis. Enligt rektorn sker samverkan främst inom arbetslagen som omfattar lärare i två årskurser och att samverkan mellan arbetslagen sker i begränsad utsträckning. Vidare framgår av intervju med rektorn att hen inte känner till några pågående insatser kring lärarnas kompetensutveckling. Hen planerar att inventera kompetensutvecklingsbehoven framöver men har i nuläget inte fått några signaler kring identifierade behov. Tidigare har generella insatser genomförts, exempelvis ökad kunskap om att möta elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, men rektorn uppger att det finns behov av mer riktade och individuella insatser. Lärarna uppger att det sker visst kollegialt lärande en gång i veckan då de diskuterar och arbetar med olika områden som är aktuella i verksamheten, så som rättning av nationella prov eller planering av gemensamma aktiviteter. Vidare framgår att de tidigare haft ett mer systematiskt arbete kring kompetensutveckling utifrån olika områden, men att det inte varit så innevarande läsår.

Skolan har tydliga arbets- och förhållningssätt, men obehöriga lärare får inte en planerad och tydlig introduktion. Av intervju med rektorn och lärarna framgår att det finns gemensamma arbetssätt på skolan bland annat om hur skoldagen och lektioner ska inledas. Den tidigare rektorn arbetade med att tydliggöra gemensamma förhållningssätt och rutiner kring lektionsstruktur. Lärarna uppger att de även har gemensamma arbetssätt för att skapa studiero samt gemensamma förhållningssätt kring att arbeta relationsskapande och lågaffektivt. I skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling framgår tydliga rutiner för att hantera kränkningar. Vad gäller nyanställda lärare finns en så kallad introduktionspärm, men rektorn känner inte till hur obehöriga lärare introduceras i arbetet. Ambitionen är att de ska få en mentor och att introduktionen ska följas upp. Rektorn uppger att en obehörig lärare på skolan har stöd av speciallärare, men att det i övrigt främst är genom rektorn som obehöriga lärare får stöd.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver systematiskt följa upp undervisningens genomförande samt hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen.

Skolinspektionen bedömer att rektorn har viss insyn i undervisningens genomförande genom gemensamma diskussioner exempelvis i samband med analys av

kunskapsresultaten. Rektorn får även information om undervisningen och om hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen via enkäter. Det saknas emellertid ett systematiskt arbete för att följa upp undervisningens kvalitet och hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen.

Av 4 kap. 4 § skollagen framgår att varje skolenhet systematiskt och kontinuerligt ska planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Vidare framgår att kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:98, s. 28-29) med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet framgår bland annat att det är viktigt att rektorn följer upp hur arbetssätt och metoder i undervisningen påverkar elevers lärande och utveckling. Personalen behöver få återkoppling på sin undervisning från rektorn samt från kollegor.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att utveckla arbetet med uppföljningen av undervisningen. Exempelvis kan det omfatta systematiska och strukturerade lektionsobservationer med ett tydligt syfte, uppföljning av värdegrundsarbetet samt att utveckla metoder för lärares och elevers utvärderingar av undervisningen. Rektorn får på så vis ett bredare underlag som grund för sin analys och sina beslut.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Målfokus, struktur och aktivt lärarstöd

Undervisningen är varierad och eleverna får ett aktivt lärarstöd. Av intervju med lärare och elever framgår att undervisningen är varierad och eleverna får utföra olika typer

av uppgifter även om eleverna också uppger att det varierar mellan lärare och ämnen i vilken grad undervisningen är omväxlande. Enligt lärarna växlar de exempelvis mellan uppgifter av mer praktisk och mer teoretisk karaktär. Det kan handla om att diskutera, skriva för hand, använda dator eller att skapa kreativt. Vidare framgår att lärarna ger eleverna individuellt stöd för att säkerställa att de kommer igång med arbetet och anpassar stödet utifrån elevernas olika behov. Lärarna vet exempelvis vilka elever som kan behöva en extra genomgång av uppgifter för att kunna arbeta vidare på egen hand. Eleverna berättar att lärarna hjälper dem och att de förklarar så att eleverna förstår vad de ska göra men utan att berätta svaret. De uppger också att lärarna brukar vara uppmärksamma på vilka elever som behöver hjälp i klassrummet, även om vissa elever tycker att lärarna kan bli bättre på att fånga upp vilka som behöver hjälp.

Undervisningen är strukturerad och mål och syfte är generellt sett tydligt för eleverna. Av intervju med lärarna framgår att de arbetar på flera sätt för att säkerställa att eleverna förstår uppgiften och vet vad de ska göra. Bland annat skriver eller visar lärarna på tavlan vad eleverna ska arbeta med. Det varierar på vilket sätt lärarna tydliggör mål och syfte med undervisningen. Lärarna har en genomgång i början av lektionen som de ofta återkopplar till i slutet av lektionen. Det förekommer att lärare berättar om målet med lektionen i början och sedan låter eleverna i slutet av lektionen få bedöma om målet är uppnått eller ej. Av intervju med eleverna framgår också att lärarna ibland pratar med dem om varför de ska lära sig en viss sak. Vidare framgår av intervju med lärarna att syfte och mål ofta framgår tydligt i de läromedel de använder. I ett större perspektiv förmedlas syfte och mål även i samband med utvecklingssamtal.

Motivation och anpassningar

Det förekommer inslag i undervisningen som stärker elevernas självförtroende och motivation. Av intervju med lärarna framgår att de aktivt berömmar eleverna i det de gör bra för att stärka motivation och självförtroende. Detta framgår även i flera av de observerade lektionerna. Vidare uppger lärarna att de ökar elevernas motivation genom att anpassa uppgifterna efter deras individuella behov, exempelvis genom att ta bort en viss uppgift eller låta eleven ta en paus. De låter även eleverna ibland välja ämne att skriva om utifrån eget intresse.

Undervisningen är anpassad efter aktuell elevgrupp. Av intervju med lärare framgår att undervisningen anpassas efter ålder och elevgrupp på olika sätt. Exempelvis framgår att lärarna anpassar nivån på gemensamma diskussioner utifrån elevgruppen samt varierar i vilken grad texter bearbetas gemensamt. Graden av självständigt arbete ökar med ålder och förtrogenhet med verktyg. Även individuella anpassningar görs i undervisningen, exempelvis kring möblering, läromedel eller gruppammansättning. Det görs anpassningar även för elever som behöver mer

utmanande uppgifter. Enligt eleverna kan elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling få svårare uppgifter eller läsa ämnet tillsammans med en årskurs högre.

Elevernas delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Lärarna ger eleverna möjlighet att reflektera över sitt eget lärande och över frågor utan ett givet svar. Av intervju med lärarna och av lektionsobservationer framgår att lärare exempelvis under gemensamma diskussioner i klassen, eller i enskilda samtal med elever, ställer öppna frågor till eleverna som utmanar deras tankemönster. Vidare framgår att eleverna i slutet av lektioner eller arbetsområden får svara på vad de har lärt sig och vad de skulle vilja lära sig mer om. Bland annat får eleverna i ämnet slöjd reflektera muntligt och skriftligt över sin arbetsprocess tillsammans med klasskamrater och lärare. Eleverna får utifrån lärarens frågor förhålla sig till sin ursprungliga idé och vad som blev bra eller mindre bra, samt berätta vad de har lärt sig. I årskurs 4-6 har eleverna en bok som de fyller i varje vecka. Där skriver de vad som har gått bra och mindre bra under veckan, vad de har lärt sig samt vad de behöver framöver. Det framgår dock att det varierar i vilken grad eleverna får möjlighet att reflektera över sitt eget lärande, exempelvis i samband med utvecklingssamtalet.

Det varierar i vilken grad eleverna görs delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen. Av intervju med lärarna framgår att lärarna tar in elevernas synpunkter och idéer på olika sätt, men det sker sporadiskt och det finns inte en tydlig systematik i arbetet. Lärarna och eleverna uppger att eleverna kan få välja vad de vill arbeta med inom ett visst område utifrån ett urval, exempelvis välja ett djur eller en konstnär de vill fördjupa sig kring, men enligt eleverna är det sällan de ges möjlighet att påverka undervisningens form och innehåll. Enligt eleverna har de framfört förslag, exempelvis kring hur undervisningen i ämnet matematik skulle kunna göras roligare, men uppger att lärarna inte har anammat dessa förslag. Enligt lärarna utvärderar eleverna i viss mån undervisningen i den bok de fyller i varje vecka, genom att ange vad som fungerat bra och mindre bra. Lärarna uppger att de exempelvis ändrat ordningen på olika arbetsuppgifter utifrån elevernas synpunkter. Det varierar dock på vilket sätt lärarna tar in elevernas synpunkter på undervisningen och arbetet är upp till den enskilda läraren.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver utveckla arbetet med att göra eleverna delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen.

Skolinspektionen bedömer att elevernas delaktighet i att påverka undervisningens planering är begränsad och huvudsakligen sker sporadiskt. Vidare finns det inte någon systematik eller regelbundenhet i utvärderingen av undervisningen. Granskningen visar också att det varierar mellan lärare om och hur eleverna är involverade i att utvärdera undervisningen. Många av de avstämningar eller utvärderingar som sker syftar främst till att samla in information om elevernas kunskapsnivå, eller för att eleverna ska få reflektera över sin egen utveckling och sitt handlande, snarare än att ta till vara på elevernas synpunkter på undervisningens innehåll och upplägg.

Av 4 kap. 9 § skollagen framgår att elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem.

Av Lgr 22, avsnitt 2.3, framgår att ett av skolans mål med utbildningen är att varje elev successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning. Vidare framgår bland annat att lärarna ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Läraren ska också tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn och lärarna att utveckla undervisningen genom att i ökad omfattning låta elevernas synpunkter och idéer kring arbetssätt, arbetsformer och innehåll påverka planeringen av undervisningen. Genom att i undervisningen använda sig av demokratiska arbetsformer så att elevernas möjlighet att påverka blir synligt förbereds eleverna för att aktivt delta i samhällslivet. Det är också av vikt att eleverna kontinuerligt och med varierade metoder får utvärdera undervisningen, inte bara i slutet av terminen eller läsåret utan också under arbetets gång. Ett sådant arbetssätt möjliggör för lärarna att använda utvärderingarna både för mer kortsiktiga justeringar av undervisningen, samt som utgångspunkt för långsiktig planering och utveckling av undervisningen.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Studiero och lugn miljö

Det finns ett samlat arbete för att skapa och bibehålla studiero som eleverna är delaktiga i. Arbetet utgår ifrån en kartläggning av studieron genom enkäter som eleverna besvarar och individuella samtal som exempelvis utvecklingssamtalen. Av intervju med rektorn framgår att studieron generellt är god på skolan men att studieron varierar mellan klasser. Graden av studiero är också olika beroende på lärare och ämnen. Rektorn har omfördelat personella och lokalmässiga resurser för att öka studieron i vissa klasser. Dessutom har trygghetsteamet och kuratorn gjort insatser i vissa grupper utifrån identifierade behov. Rektorn har följt upp insatserna för att se att de gett önskad effekt. Av intervju med elevhälsan och i inskickat material framgår att i skolenhetens plan mot kränkande behandling finns en årsplanering för ett främjande och förebyggande arbete kring både studiero och trygghet som involverar eleverna. Eleverna är bland annat delaktiga i arbetet genom klass- och elevråd. De får då diskutera vad studiero innebär och framföra förslag på åtgärder och strategier som kan ha positiv effekt på studieron. I planen mot kränkande behandling framgår även att personalen tillsammans med eleverna i början av höstterminen arbetar fram ordningsreglerna och att lärarna sedan återkommande tar upp dessa i klasserna. Av intervju med rektorn och med representanter för elevhälsan framgår att studiero är ett återkommande ämne på möten med skolans personal när de diskuterar den aktuella situationen på skolenheten. Dock framgår att frågan om studiero främst lyfts på förekommen anledning och inte som ett kontinuerligt inslag på möten kring exempelvis gemensamma strategier och förhållningssätt i ett främjande och förebyggande arbete med studiero. Vidare framgår av intervju med lärarna och med representanter för elevhälsan att lärarna arbetar främjande med studiero i klassrummen genom att använda avgränsande skärmar, hörselkåpor och att dela in eleverna i mindre grupper i vissa sammanhang. Lärarna samlar alltid in mobiltelefoner och alla elever har bestämda platser i klassrum och andra miljöer i skolans lokaler, som matsalen. Lärarna har även tydliga rutiner kring lektionerna. Enligt eleverna har lärarna flera olika strategier för att komma till rätta med situationer när det är sämre studiero. Vissa lärare ger varningar till elever som stör och andra uppmanar elever att lämna klassrummet en stund om de inte kan vara tysta. Enligt rektorn och lärarna ger kuratorn stöd och handledning till enskilda lärare utifrån behov kring studiero i vissa klasser.

Arbete för trygghet

På enheten finns ett medvetet arbete kring trygghet. Elevernas upplevelse av trygghet följs upp genom elevenkäter och samtal i samband med exempelvis elev- och klassråd, där eleverna även får framföra förslag på insatser för att öka tryggheten. Av intervjuer med lärare och med representanter för elevhälsan framgår att eleverna bland annat får uppge hur trygga de känner sig på olika platser i den fysiska miljön.

Uppföljningarna har visat att eleverna känner otrygghet på toaletter och i duschutrymmen och att det finns områden på skolan där personal behöver finnas i högre utsträckning, vilket även eleverna uppger i intervju. Vidare framgår att det finns elever som känner otrygghet bland andra elever som de upplever inte lyssnar till personalens tillsägelser. Insatser utifrån uppföljningarna är exempelvis att problem med lås och belysning på toaletter är åtgärdat. Av inskickat underlag, samt av intervjuer med rektorn och skolenhetens personal framgår att grunden i trygghetsarbetet är ett relationsskapande arbets- och förhållningssätt. Lärarna följer samma elevgrupp under flera läsår, det finns rastvärdar på skolområdet och personal från skolenheten på skolbussarna. Det finns också ett trygghetsteam som rektorn och delar av elevhälsans personal ingår i. Trygghetsteamet och lärarna genomför olika relationsstärkande aktiviteter under läsåret, som till exempel gruppövningar och samtal med elever enskilt och i grupp. Som en del i trygghetsarbetet har lärarna också tagit del av en utbildning i lågaffektivt bemötande. Vidare framgår av intervju med lärarna att trygghetsskapande insatser även genomförs löpande vid behov. Exempel på sådana insatser är att kuratorn och rektorn har handlett lärare när det har uppstått utmanande situationer i klassrummet. Dock framgår av intervjuer med rektorn och med elevhälsans representanter att det i skolenhetens systematiska kvalitetsarbete inte finns någon analys av hur tryggheten påverkar lärandet, och att de enkäter som eleverna besvarar inte innehåller frågor om trygghet i digitala miljöer. Emellertid ledde en incident där elever filmade varandra till insatser och diskussioner med eleverna om kränkningar på nätet. Lärarna har efterfrågat att kränkningar på nätet ska lyftas gemensamt på skolan, men vid tiden för granskningen ingår det inte som en del av det systematiska trygghetsarbetet.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet men vill påtala vikten av att på ett systematiskt sätt inkludera trygghet på nätet i trygghetsarbetet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i låg utsträckning.

Diskussion och analys av bedömningar och betyg

Rektorn analyserar i viss mån skillnader i bedömningar och betyg men för ej diskussioner kring detta med lärarna. Av intervju med rektorn framgår att hen analyserar skillnader mellan betyg och resultat på nationella prov. Rektorn har konstaterat att de överensstämmer relativt väl med varandra. Rektorn har inte fört några diskussioner med lärarna kring deras bedömningar då hen vid tiden för granskningen endast har arbetat kort tid på skolan, men har för avsikt att ha fokus på betygssättningen i årskurs 6 framöver. Av intervju med lärare framgår att de inte har varit involverade i diskussioner kring eller analys av betyg och bedömningar tidigare och de känner inte till hur eller om rektorn har gjort någon sådan analys.

Kvalitetssäkring av bedömningar och betyg

Rektorn säkerställer endast i viss mån att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar och ger lärarna begränsade möjligheter till samverkan i bedömningsarbetet. Av intervju med rektorn framgår att lärarna använder sig av sambedömning i årskurserna 4-6, men att det inte finns några gemensamma planer för bedömningsarbetet i årskurs 1-3. Enligt rektorn använder lärarna sig endast av de obligatoriska bedömningsstöden trots att det finns tillgång till de som inte är obligatoriska. Enligt lärarna används dock samtliga bedömningsstöd i årskurs 1-3. Vidare har lärarna i årskurs 1-3 gått en utbildning om bedömningsstöden och hur de kan göra en kartläggningsplan. Lärarna uppger att rektorn inte har styrt arbetet med likvärdiga bedömningar och det har inte förts några gemensamma diskussioner eller insatser kring likvärdig bedömning på enheten. Det finns inte heller ett tydligt arbete för att stötta lärare som är ensamma om att undervisa i ett ämne eller lärare som är obehöriga i bedömningsarbetet, utan de får stöd av kollegor i andra ämnen. Specialläraren är behjälplig i lärarnas bedömningsarbete utifrån behov.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att analysera eventuella skillnader i lärarnas bedömningar och betygssättning i syfte att skapa likvärdighet.

Skolinspektionen bedömer att rektorn i begränsad grad analyserar lärarnas bedömningar och betygssättning. Jämförelser mellan nationella prov och betyg görs, men analys utifrån andra parametrar, så som att jämföra klasser, olika lärare, eller avvikelser över tid kopplas inte på ett tydligt sätt till lärarnas bedömningar och betygssättning. Lärarna har inte heller deltagit i diskussioner med rektorn kring eventuella avvikelser.

Av 1 kap. 9 § skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas.

Av Skolverkets kommentarer till allmänna råd om betyg och prövning (SKOLF5 2022:417, s. 47-48) framgår att rektorn har ansvar för att följa upp betygen och säkerställa att de sätts utifrån lagar och gällande bestämmelser. Rektorn behöver undersöka om det finns omotiverade avvikelser, dels i förhållande till resultat på nationella prov, men även utifrån kön, undervisningsgrupper eller lärare, så att det vid behov blir möjligt att sätta in insatser som skapar förutsättningar för mer rättvisande och likvärdiga betyg.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn att utveckla arbetet att tillsammans med lärarna på ett systematiskt sätt analysera och följa upp bedömningar och betyg utifrån ett likvärdighetsperspektiv.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

2 kap. 2, 8 a, 13, 18 och 34–35 §§, 4 kap. 7–8 §§ skollagen

3 kap. 1 och 4 §§, 5 kap. 1 § kommunallagen

Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen styr och stödjer i flera delar skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning, men utvecklingsområden finns.

Självständig aktör, roller och ansvarsfördelning

Huvudmannen följer upp verksamheten men gör inte på ett tydligt sätt självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet eller måluppfyllelse. Styrelsen får information om verksamheten på olika sätt. Vid styrelsens månadsvisa möten presenterar rektorn, tillika skolchef, en aktuell bild av läget i verksamheten. Genomgången berör bland annat situationen i respektive årskurs, personalfrågor, vad som sker på skolenheten för tillfället. Dessutom presenterar rektorn eventuella behov i verksamheten. Styrelsen

tar utöver det del av rektorns kvalitetsrapport varje läsår och går igenom resultat, analys och åtgärder utifrån denna. Vidare tar styrelsen del av enkätresultat, skolans plan mot kränkande behandling samt en sammanställning av elevernas upplevelse av tryggheten på skolan. Det förekommer även att medlemmar i styrelsen medverkar på informationsmöten och arbetsplatsträffar med personalen på enheten för att ta del av information från lärarna. Av granskningen framgår emellertid att huvudmannen inte kritiskt granskar rektorns kvalitetsarbete eller gör någon egen analys av underlaget från skolenheten. Huvudmannen beskriver dock att om något skulle avvika i exempelvis kunskapsresultat eller i trygghetsenkäter skulle styrelsen ställa frågor till rektorn och ge rektorn i uppdrag att vidta åtgärder. Vid tiden för granskningen håller huvudmannen på att skapa ett antal grupper med ansvar för olika frågor, som exempelvis ekonomi, lokaler och föräldraengagemang. En grupp kommer ha ansvar för en systematisk uppföljning av verksamheten. Detta system är vid tiden för granskningen precis nytt och inte implementerat av huvudmannen. Det finns dessutom inte någon årsplanering kring styrelsens egen uppföljning av verksamheten.

Roller och ansvarsfördelning är inte tydliga för skolans personal. Av intervju med representanter för huvudmannen framgår att det finns oklarheter kring roller, främst kring vad som ingår i rektorns respektive uppdrag som rektor och skolchef. Tidigare, när dessa roller innehades av två olika personer, var rollerna tydligare och skolchefen hade då även ansvar för att stötta rektorn i sin roll. Rektorn, tillika skolchefen, har idag personalansvar, budgetansvar samt arbetsmiljöansvar, men får stöttning i det arbetet av styrelsens ordförande. Det har tidigare funnits uppdragsbeskrivningar för olika funktioner, men dessa har inte uppdaterats eller hållits levande. Rektorn uppger att ansvarsfördelningen mellan rektorn och styrelsens ordförande inte är tydliga för personalen. Vidare uppger representanter för huvudmannen att roller och ansvar inom styrelsen fördelas utifrån vad ledamöterna har för kunskaper och erfarenheter. Det finns inget arbete med att tydliggöra huvudmannens uppdrag för personal och vårdnadshavare, men tanken är att en av de tidigare nämnda nyskapade grupperna ska arbeta med det framöver.

Oberoende aktör vid klagomål och kränkingsanmälningar

Huvudmannen agerar inte på ett tydligt sätt som en oberoende aktör vid klagomål och kränkingsanmälningar. Av intervju med representanter för huvudmannen framgår att det är tydligt för personal och vårdnadshavare hur de kan komma i kontakt med huvudmannen. I utskick till vårdnadshavare i början av läsåret framgår kontaktuppgifter till styrelsemedlemmarna och e-postadress till styrelsen finns även på skolans hemsida. Klagomål som framförs via e-post till styrelsen besvaras alltid och hanteras i första hand av rektorn och berörd personal. Vidare framgår av intervjuer med både

rektorn och representanter för huvudmannen att kränkningar generellt sett går via verksamhetens personal och sedan rapporteras till styrelsen av rektorn. Generellt hanteras kränkningsärenden av personalen på skolan, men vid allvarigare fall kan styrelsen bli inblandad. Av skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling framgår dock inte med tydlighet när och hur huvudmannen agerar i kränkningsärenden. När det gäller analys och insatser kopplat till kränkningsanmälningar har styrelsen till exempel under hösten 2023 diskuterat kränkningar på rasterna som också får konsekvenser i klassrummet. Då diskuterades även i styrelsen saker som rastvärdsschema och rastaktiviteter. Det framgår emellertid av granskningen att huvudmannen inte gör en självständig analys utifrån kränkningsärenden som kommer in, utan endast tar del av rektorns rapportering och analys.

Behovsanpassat stöd till rektorn

Huvudmannen ger stöd till rektorn vid behov, men har ingen rutin för att sätta sig in i vilket behov av stöd som kan föreligga. Av intervju med rektorn och representanter för huvudmannen framgår att rektorn får stöd i de frågor som hen lyfter till styrelsen kring behov i verksamheten och om rektorn själv efterfrågar stöd i något avseende. Huvudmannen ger exempelvis stöd i personalfrågor och kontakter med fackliga organisationer. Vidare möjliggör styrelsen att rektorn vid behov får del av kompetensutveckling i exempelvis ekonomi. Huvudmannens uppföljning av rektorns förutsättningar och behov av stöd sker inte systematiskt även om styrelsens ordförande har tät kontakt med rektorn och genomför medarbetarsamtal där frågor om behov av stöd kan komma upp.

Långsiktighet och systematik avseende förutsättningar för god undervisning

Huvudmannen tar delvis ansvar för långsiktighet och systematik i arbetet med förutsättningar för verksamheten. Av intervju med representanter för huvudmannen framgår att styrelsen följer upp och arbetar med frågor som rör lokaler, läromedel, digitala verktyg och tillgången till rätt lärarkompetens. Det framgår dock att det inte finns en tydlig systematik i arbetet med dessa frågor. Enligt rektorn sker denna uppföljning främst på rektorns initiativ. Det finns inte heller någon långsiktig plan eller strategi från huvudmannens sida. Dock är huvudmannen lyhörd kring verksamhetens behov då de framförs. Huvudmannens representanter uppger att arbetet utgår i hög grad från att rektorn och pedagogerna ger uttryck för behov som finns i verksamheten. Styrelsen strävar efter att lärarna ska vara behöriga och tjänster som bemannas av obehöriga lärare annonseras alltid ut. Huvudmannen har erbjudit obehöriga lärare behörighetsgivande utbildning, men det finns inte någon långsiktig plan kring hur befintliga obehöriga lärare ska vidareutbilda sig. Huvudmannen har inte

heller gjort någon analys av hur behörigheten eventuellt påverkar elevernas kunskapsresultat.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver klargöra skillnader i roller och ansvar i förhållande till rektorn för att kunna agera som en självständig aktör. För att kunna styra och leda verksamheten behöver huvudmannen också fastlägga strukturer och riktlinjer för skolenhetens och huvudmannens arbete med att systematiskt och kontinuerligt följa upp och utveckla utbildningen.

Skolinspektionen bedömer att ansvars- och rollfördelningen mellan huvudmannen och rektorn är otydlig. Dessutom gör huvudmannen inte på ett tydligt sätt självständiga bedömningar av utbildningens kvalitet och måluppfyllelse och gör inte heller någon kritisk granskning av rektorns kvalitetsarbete. Det medför en risk att huvudmannen inte identifierar eventuella behov i utbildningen som ligger inom huvudmannens styrningsansvar.

Av 4 kap. 3 § skollagen framgår att varje huvudman inom skolväsendet, på huvudmannanivå, systematiskt och kontinuerligt ska planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:98, s. 15) med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet framgår att huvudmannen bör skapa rutiner för hur kvalitetsarbetet ska bedrivas på huvudmannanivå och för hur enheternas kvalitetsarbete ska tas tillvara samt se till att styrning, ledning och uppföljningssystem stödjer kvalitetsarbetet på såväl huvudmanna- som enhetsnivå.

Skolinspektionen rekommenderar därför att huvudmannen klargör den övergripande ansvarsfördelningen mellan huvudman och rektor. Detta innebär att göra tydligt för personal och vårdnadshavare var gränserna för huvudmannens, alltså styrelsens, ansvar går och var rektors arbete tar vid när det gäller konkreta frågor. Det handlar också om att huvudmannen ska kunna agera som en självständig aktör i förhållande till skolans kvalitetsarbete. För att göra detta är det viktigt att huvudmannen skapar riktlinjer för uppföljning och analys av verksamheten på skolenhets- respektive huvudmannanivå. Även om en huvudman med endast en skolenhet kan bedriva sitt kvalitetsarbete i ett sammanhang med verksamheten, framgår av skollagen att varje

huvudman på ett systematiskt sätt ska följa upp, analysera resultaten och utveckla verksamheten.

På Skolinspektionens vägnar

X Anders Berggren

Beslutsfattare
Signerat av: Anders Berggren

X Maja Beckman

Föredragande
Signerat av: Maja Beckman

I handläggningen av ärendet har även Maria B. Stiegsdotter och Mats Pellbring medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer.
- 2 gruppintervjuer med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- En gruppintervju med representanter för huvudmannen.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning styr och stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning i en trygg miljö? I detta område granskas hur huvudmannen arbetar med att vara en självständig aktör i arbetet mot att nå de nationella målen.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 8, 9 och 12 april 2024. Besöket genomfördes av Maria B Stiegsdotter och Mats Pellbring.

Löa skola, med huvudman Löa skola ekonomisk förening, är belägen i Lindesbergs kommun. På skolenheten går cirka 75 elever i årskurserna 1-6. På enheten finns även förskola, förskoleklass och fritidshem. Verksamheten leds av en rektor.